

Nunanut Allanut Pisortaqaarfik

Udenrigsdirektoratet

Forsvarsministeriet

Holmens Kanal 42

1060 København K

Vedr. Høring om ændring af forsvarsloven, ref. brev af 16. marts 2006, j.nr. 4.kt. 04-2011-11(12)

Udenrigsdirektoratet har modtaget høringsbrev om ændring af forsvarsloven.

Der er tale om en lovændring, der skal have virkning i og for Grønland. Ændringsforslaget skal forelægges for Landstinget.

Ændringslovforslaget med bemærkninger samt et resume af lovforslagets indhold bedes derfor fremsendt via Rigsombudsmanden i Grønland, gerne med elektronisk kopi til Udenrigsdirektoratet, jf. Statsministeriets vejledning nr. 143 af 3. juli 2001, afsnit 4. (vedlagt). Materialet skal foreligge på dansk og grønlandsk. Vi foreslår, at Statsministeriet kontaktes om tekniske spørgsmål i denne forbindelse, herunder iværksættelse af oversættelse.

Landstingets forårssamling finder sted i perioden 24. april - 12. maj 2006. Fristen for anmeldelse af dagsordenspunkter var den 17. marts 2006, men sagen forventes at kunne blive behandlet på forårssamlingen i henhold til dispensation, når det nævnte materiale foreligger.

Venlig hilsen

Adam Worm

dir.telf. 32 83 38 37
dir. mail aw@ghs.dk

23. marts 2005
J.nr. 84.10-07

Postboks 1340
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 93 98
nap@gh.gl
www.nanoq.gl

Vejledning om behandling af sager vedrørende Grønland og om retningslinier for ministeriers og styrelses forhold til Grønland

VEJ nr 143 af 03/07/2001 (Gældende)

Lovgivning som forskriften vedrører

LOV Nr. 577 af 29/11/1978

Senere ændringer til forskriften

Oversigt

- Bilag 1
- Bilag 2

Den fulde tekst

Vejledning om behandling af sager vedrørende Grønland og om retningslinier for ministeriers og styrelses forhold til Grønland

1. Hjemmestyreordningen

1.1. Grundlaget for *Grønlands hjemmestyre* er lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre. Efter hjemmestyreloven udgør Grønland et særligt folkesamfund inden for det danske rige.

Hjemmestyremyndighederne består af en folkevalgt repræsentation, Landstinget, og af en forvaltning, der ledes af et landsstyre. Lederen af landsstyret benævnes landsstyreformand, de øvrige medlemmer landsstyremedlemmer. Landstinget vælger landsstyreformanden og landsstyremedlemmerne. De nærmere regler for hjemmestyret fremgår af landstingslov nr. 11 af 20. oktober 1988 om landstinget og landsstyret med senere ændringer.

1.2. Hjemmestyreloven opererer i §§ 4 og 5 med en sondring mellem sagsområder, der er (potentielle) *hjemmestyreanliggender* undergivet hjemmestyremyndighedernes kompetence og sagsområder, der er *rigsanliggender* undergivet rigsmyndighedernes kompetence.

Det er i hjemmestyrelovens bilag, gengivet som *bilag 1* til denne vejledning, angivet, hvilke sagsområder, der kan overtages af hjemmestyret.

Overtagelsen af sagsområder, der er nævnt i hjemmestyrelovens bilag, kan ske på to principielt forskellige måder:

I. Efter hjemmestyrelovens § 4 kan hjemmestyret overtage sagsområder eller en del af et sagsområde, således at hjemmestyret herefter har den lovgivende og administrative myndighed for området og *overtager de udgifter, der er forbundet hermed*. Forskrifter for disse sagsområder, der vedtages af Landstinget og stadfæstes af landsstyrets formand, benævnes *landstingslove*.

II. Efter hjemmestyrelovens § 5 kan rigsmyndighederne efter forhandling med hjemmestyret *ved lov* bemyndige hjemmestyret til at overtage den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af et sagsområde, som ikke er overgået til hjemmestyret efter lovens § 4. *Statens tilskud* til disse områder fastsættes ved lov. Forskrifter for disse sagsområder, der vedtages af Landstinget og stadfæstes af landsstyrets formand, benævnes *landstingsforordninger*.

Den principielle forskel mellem overtagelser efter henholdsvis § 4 og § 5 bygger på det hovedsynspunkt, at lovgivningsmagt og bevillingsmyndighed ikke bør adskilles. Ved de tilskudsfinansierede områder efter hjemmestyrelovens § 5 er såvel bevillingsmyndigheden som kompetencen til at udstede bemyndigelseslove fortsat hos Folketinget. Landstingets forskrifter udstedes som konsekvens heraf som forordninger.

1.3. *Ministeransvaret* for områder, der er overtaget efter hjemmestyrelovens § 5 i henhold til konkrete bemyndigelseslove, indebærer en forpligtelse til at påse, at hjemmestyret overholder de rammer, der er fastsat i de enkelte bemyndigelseslove, men går på den anden side ikke videre. Et sådant principielt ministeransvar eksisterer ikke for områder, der overtages i henhold til hjemmestyrelovens § 4.

1.4. Efter hjemmestyrelovens § 7 kan rigsmyndighederne efter aftale med hjemmestyret *ved lov* bestemme, at sagsområder, der ikke er nævnt i lovens bilag, overgår til hjemmestyret efter lovens § 4 eller § 5. Afgørelsen af, hvilke sagsområder der kan overgå til hjemmestyret efter denne bestemmelse, træffes ud fra hensynet til rigsenheden og til, at hjemmestyret får en udstrakt indflydelse på områder, der særligt berører grønlandske forhold.

1.5. Hjemmestyret er ifølge hjemmestyrelovens § 10 undergivet de forpligtelser, der følger af *traktater og andre internationale regler*, som til enhver tid er bindende for riget, ligesom rigsmyndighederne i følge lovens § 11 har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet.

1.6. Det grønlandske hjemmestyre har siden indførelsen den 1. maj 1979 gradvist overtaget en række områder, der hidtil har været varetaget af rigsmyndighederne. I *bilag 2* til denne vejledning er givet en oversigt over sagsområder, der er overtaget af hjemmestyret som hjemmestyreanliggender. Bilaget indeholder tillige oplysninger om, hvilke ressortministerier der er ansvarlige for gennemført bemyndigelseslovgivning på de pågældende områder.

2. Forelæggelse for Statsministeriet

På sagsområder, der fortsat henhører under rigsmyndighederne, skal vedkommende ministerium i følgende sager indhente Statsministeriets udtalelse:

- a) Forslag om indførelse af nye eller ændring af gældende love og administrative forskrifter for Grønland.
- b) Forslag om væsentlige ændringer i de retningslinier, som ligger til grund for ydelsen af statstilskud til hjemmestyret samt andre dispositioner, der har væsentlig betydning for Grønlands økonomi.
- c) Sager vedrørende forholdet til udlandet, herunder traktater og EU-forhold, der har eller vil kunne få væsentlig betydning for Grønland.
- d) Forslag om indførelse af nye eller ændring af eksisterende ordninger i øvrigt for Grønland af mere principiel karakter, herunder forslag om overførsel af sagsområder til Grønlands hjemmestyre, der ikke kræver lovgivning.
- e) Udkast til besvarelser af spørgsmål fra Folketinget, der berører grønlandske forhold.

Statsministeriets udtalelse i de sager, der er nævnt i pkt. 2, litra a) d), skal indhentes, før sagen forelægges for hjemmestyret, jf. pkt. 4.

3. Underretning af Statsministeriet

På sagsområder, der fortsat henhører under rigsmyndighederne, skal vedkommende ministerium underrette Statsministeriet om følgende sager:

- a) Forhandlinger med Grønlands hjemmestyre om emner af væsentlig politisk betydning.
- b) Foranstaltninger, der er af betydning for de økonomiske forhold i Grønland.
- c) Sager, der forelægges for Grønlands hjemmestyre, jf. pkt. 4.
- d) Besøg i Grønland af repræsentanter for rigsmyndighederne, hvorunder lovgivningsmæssige, politiske, principielle eller lignende væsentlige emner forventes drøftet, samt officielle udenlandske besøg, jf. pkt. 7.
- e) Andre forhold af væsentlig eller principiel betydning i relationerne mellem Danmark og Grønland, herunder om nedsættelse af dansk/grønlandske udvalg.
- f) Henvendelser fra hjemmestyret vedrørende de sager, der er nævnt i pkt. 2 og 3.

Underretningen af Statsministeriet i de sager, der er nævnt i pkt. 3, litra a) e), skal ske senest samtidig med vedkommende ministeriums henvendelse til hjemmestyret. Underretning af Statsministeriet i de sager, der er nævnt i pkt. 3, litra f), bør ske straks.

4. Forelæggelse af love, administrative forskrifter, traktater m.v. for det grønlandske hjemmestyre

4.1. Inden forelæggelse af sager for Grønlands hjemmestyre skal ministerierne tage stilling til inddragelse af Statsministeriet, jf. pkt. 2 og 3.

Rigsmyndighedernes henvendelser til hjemmestyret foregår som udgangspunkt gennem Rigsombudsmanden i Grønland, jf. pkt. 6

4.2. Efter hjemmestyrelovens § 12, stk. 1 og fast praksis, skal *regeringsforslag til love*, der indeholder bestemmelser, som udelukkende vedrører Grønland eller i øvrigt har væsentlig betydning for Grønland, forelægges for hjemmestyret *til udtalelse* inden fremsættelsen i Folketinget. Dette gælder bl.a. for særlige »love for Grønland«, der anvendes, hvor der er tale om principielle forskelle mellem den grønlandske ordning og ordningen i den øvrige del af riget.

Andre *regeringsforslag til love*, der territorielt omfatter eller vil kunne sættes i kraft for Grønland, bør fremsendes til hjemmestyret inden fremsættelsen i Folketinget.

4.3. Ministerierne bør ved udarbejdelsen af lovforslag, herunder ændringsforslag, være opmærksomme på den pågældende lovs eller ændringslovs territoriale gyldighedsområde. Hvis en *lov ikke skal gælde for Grønland*, f.eks. fordi der er tale om lovgivning på et område, der er overtaget af hjemmestyret, bør det udtrykkeligt anføres, at loven ikke gælder for Grønland. Dette er dog ikke nødvendigt, når det efter lovens indhold er åbenbart, at den ikke omfatter grønlandske forhold, eller loven er en ændringslov til en lov, der ikke gælder for Grønland.

4.4. Hvis ressortministeriet forudser ønsker fra hjemmestyret om afvigelser i forhold til den danske ordning, eller loven ønskes gennemført i Grønland med sådanne afvigelser, vil det være hensigtsmæssigt, at der i loven indsættes en anordningsbestemmelse, hvorefter loven kan sættes i kraft for Grønland ved *kongelig anordning* med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Det påhviler ressortministeriet efterfølgende at forelægge spørgsmålet om lovens ikrafttrædelse for Grønland for hjemmestyret sammen med udkast til ikrafttrædelsesanordning, jf. pkt. 4.5.

Ministerierne bør altid vurdere nødvendigheden af anvendelsen af anordningsbestemmelser. Det bør således tilstræbes alene at anvende anordningsbestemmelse, hvor loven vil kunne bringes i anvendelse for Grønland.

4.5. Efter hjemmestyrelovens § 12, stk. 2 og fast praksis, skal udkast til *administrative forskrifter*, som indeholder bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland eller i øvrigt har væsentlig betydning for Grønland, forelægges hjemmestyret *til udtalelse* inden udstedelsen. Udkast til kongelig anordning om ikraftsættelse af en rigslov for Grønland skal altid forelægges for hjemmestyret *til udtalelse* inden udstedelsen.

Andre udkast til administrative forskrifter, der territorielt omfatter eller vil kunne sættes i kraft for Grønland, bør fremsendes til hjemmestyret inden udstedelsen.

4.6. *Lovtidendeloven* gælder tillige for Grønland, jf. nedenfor under pkt. 5. Forskrifter, der territorielt omfatter både Danmark og Grønland, træder således i kraft samtidig i Danmark og Grønland, medmindre andet bestemmes. Det kan være hensigtsmæssigt at medtage en bestemmelse, hvorefter ikrafttrædelsestidspunktet bestemmes af den pågældende minister, såfremt høringen af hjemmestyret ikke har kunnet afsluttes inden lovens eller forskriftens ikrafttrædelsestidspunkt.

I øvrigt bør ministerierne være opmærksomme på behovet for, at lovgivning, der kan sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning, træder i kraft for Grønland samtidig med Danmark.

4.7. Hvis en lov skal sættes i kraft for Grønland med mange ændringer, bør anordningen udformes således, at loven gengives i den form, hvorved den bringes til at gælde for Grønland. Vedrørende de særlige *lovtekniske forhold*, som gør sig gældende ved udarbejdelse af anordninger og øvrige administrative forskrifter for Grønland, henvises til Justitsministeriets vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter.

4.8. Efter hjemmestyrelovens § 13 skal *traktater*, der kræver Folketingets samtykke og som særligt berører grønlandske interesser, forelægges for hjemmestyret *til udtalelse*, inden de indgås. Ved indgåelse af aftaler med andre lande bør rigsmyndighederne således i hvert enkelt tilfælde være opmærksomme på spørgsmålet om den pågældende aftales eventuelle gyldighed for Grønland.

Andre traktater m.v., der berører et grønlandsk hjemmestyreanliggende eller et rigsanliggende af betydning for Grønland, forelægges tillige for hjemmestyret *til udtalelse*, inden de indgås.

Såfremt hjemmestyrets udtalelse ikke foreligger på tidspunktet for Danmarks ratifikation, bør der så vidt muligt tages forbehold i traktaten for så vidt angår Grønland. I sidstnævnte tilfælde påhviler det ressortministeriet efterfølgende at indhente en udtalelse fra hjemmestyret om eventuel ophævelse af forbeholdet og gennemførelse af traktaten i Grønland.

Hvis der i ressortministeriet opstår spørgsmål i relation til Grønland i forbindelse med traktatindgåelser, bør disse forelægges for Udenrigsministeriets Juridiske Tjeneste, der i en vejledning om traktatindgåelse har beskrevet forholdet til Grønland (og Færøerne).

4.9. I øvrigt skal vedkommende ministerium inddrage Grønlands hjemmestyre forud for *internationale forhandlinger*, der væsentligt berører grønlandske interesser. Inddragelsen bør af hensyn til hjemmestyrets forberedelser ske på et så tidligt tidspunkt som muligt.

4.10. For at lette og fremskynde hjemmestyrets stillingtagen til lovforslag, love, anordninger, bekendtgørelser, traktater m.v., der forelægges for hjemmestyret *til udtalelse* bør bestemmelserne ved sagens forelæggelse for hjemmestyret være ledsaget af et *resumé* over indholdet. Resumeet bør for traktaters vedkommende indeholde en beskrivelse af den betydning, traktatgennemførelsen forudses at få for dansk lovgivning. I øvrigt bør ressortministeriet, hvis der fremsættes ønske herom, bistå hjemmestyret f.eks. med udarbejdelse af redegørelser, deltagelse i møder og lignende.

4.11. Efter hjemmestyrelovens § 14 skal hjemmestyrets udtalelse, i de sager, der forelægges *til udtalelse*,

7.1. Ved *ministres rejser* til Grønland skal Rigsombudsmanden underrettes såvel med henblik på koordination af officielle besøg i Grønland som med henblik på almindelig bistand til ressortministeriet i forbindelse med rejsen. Underretningen bør ske så tidligt som muligt, inden der tages kontakt til hjemmestyret. Såfremt der fra hjemmestyrets side tages initiativ til et ministerbesøg i Grønland, skal ressortministeriet underrette Rigsombudsmanden herom.

Tilsvarende gælder *tjenstlige besøg*, hvorunder lovgivningsmæssige, politiske, principielle eller lignende væsentlige emner forventes drøftet samt officielle *udenlandske besøg* i Grønland, herunder besøg i Grønland af medlemmer af det udenlandske diplomatiske korps i Danmark.

Statsministeriet, og for så vidt angår udenlandske besøg også Udenrigsministeriet, bør tillige underrettes om ovennævnte besøg, jf. pkt. 3, litra d).

7.2. Vedkommende ministerium orienterer Grønlands hjemmestyre om udenlandske ministres officielle besøg i Danmark med henblik på at muliggøre inddragelse af hjemmestyret i sager, som særligt vedrører Grønland.

Udenrigsministeriet og hjemmestyret har indgået en aftale om procedurerne i forbindelse med landsstyreformandens deltagelse i besøg i udlandet og statsbesøg i Danmark.

8. Andre oplysninger

8.1. Grønlands Landsting afholder som hovedregel to samlinger i løbet af året. Én samling i efteråret, der påbegyndes tredje fredag i september, og som normalt strækker sig over 6-8 uger og én samling i foråret, der normalt strækker sig over 4-6 uger. Rigsombudsmanden i Grønland vil kunne oplyse om frister i forbindelse med samlingerne.

8.2. Under Statsministeriet er nedsat et permanent *Rådgivende Udvalg Vedrørende Grønlands Økonomi*. Udvalget følger den økonomiske udvikling i Grønland og afgiver beretninger herom til statsministeren og Grønlands hjemmestyre. Statsministeriet offentliggør beretningerne, som sendes til Folketinget, ministerierne, pressen samt en række institutioner og privatpersoner. Udvalgets adresse er: Det Rådgivende Udvalg Vedrørende Grønlands Økonomi, Statsministeriet, Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K. Telefon 33 92 33 00. Telefax 33 11 16 65. E-mailadresse: stm@stm.dk.

8.3. Finansministeriet koordinerer *overenskomst- og aftaleforhold* for det personale, rigsmyndighederne beskæftiger i Grønland og har det overordnede ansvar for løn- og ansættelsesvilkår for dette personale, jf. skrivelse af 15. december 1988 fra Administrations- og Personaledepartementet til samtlige ministerier og styrelser.

8.4. I henhold til forvaltningsaftale af 2. maj 1996, der trådte i kraft den 1. januar 1997, mellem staten og De grønlandske kommuners Landsforening varetager de enkelte kommuner i Grønland en række opgaver, der henhører under rigsmyndighedernes ansvarsområde.

8.5. Statsministeriet yder efter anmodning grønlandsk *tolkebistand* i forbindelse med oversættelse af lovforslag, retsforskrifter, korrespondance m.v.

8.6. Grønlands hjemmestyres Danmarkskontor bistår med *oplysninger om grønlandske forhold*. Kontorets adresse er: Pilestræde 52, Postboks 2151, 1112 København K. Telefon 33 69 34 00. Telefax 33 69 34 01. E-mailadresse: journal@ghsdk.dk.

Statsministeriet, den 3. juli 2001

P.M.V.
Nils Bernstein

/Anne Dannerfjord

7.1. Ved *ministres rejser* til Grønland skal Rigsombudsmanden underrettes såvel med henblik på koordination af officielle besøg i Grønland som med henblik på almindelig bistand til ressortministeriet i forbindelse med rejsen. Underretningen bør ske så tidligt som muligt, inden der tages kontakt til hjemmestyret. Såfremt der fra hjemmestyrets side tages initiativ til et ministerbesøg i Grønland, skal ressortministeriet underrette Rigsombudsmanden herom.

Tilsvarende gælder *tjenstlige besøg*, hvorunder lovgivningsmæssige, politiske, principielle eller lignende væsentlige emner forventes drøftet samt officielle *udenlandske besøg* i Grønland, herunder besøg i Grønland af medlemmer af det udenlandske diplomatiske korps i Danmark.

Statsministeriet, og for så vidt angår udenlandske besøg også Udenrigsministeriet, bør tillige underrettes om ovennævnte besøg, jf. pkt. 3, litra d).

7.2. Vedkommende ministerium orienterer Grønlands hjemmestyre om udenlandske ministres officielle besøg i Danmark med henblik på at muliggøre inddragelse af hjemmestyret i sager, som særligt vedrører Grønland.

Udenrigsministeriet og hjemmestyret har indgået en aftale om procedurerne i forbindelse med landsstyreformandens deltagelse i besøg i udlandet og statsbesøg i Danmark.

8. Andre oplysninger

8.1. Grønlands Landsting afholder som hovedregel to samlinger i løbet af året. En samling i efteråret, der påbegyndes tredje fredag i september, og som normalt strækker sig over 6-8 uger og én samling i foråret, der normalt strækker sig over 4-6 uger. Rigsombudsmanden i Grønland vil kunne oplyse om frister i forbindelse med samlingerne.

8.2. Under Statsministeriet er nedsat et permanent *Rådgivende Udvalg Vedrørende Grønlands Økonomi*. Udvalget følger den økonomiske udvikling i Grønland og afgiver beretninger herom til statsministeren og Grønlands hjemmestyre. Statsministeriet offentliggør beretningerne, som sendes til Folketinget, ministerierne, pressen samt en række institutioner og privatpersoner. Udvalgets adresse er: Det Rådgivende Udvalg Vedrørende Grønlands Økonomi, Statsministeriet, Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K. Telefon 33 92 33 00. Telefax 33 11 16 65. E-mailadresse: stm@stm.dk.

8.3. Finansministeriet koordinerer *overenskomst- og aftaleforhold* for det personale, rigsmyndighederne beskæftiger i Grønland og har det overordnede ansvar for løn- og ansættelsesvilkår for dette personale, jf. skrivelse af 15. december 1988 fra Administrations- og Personaledepartementet til samtlige ministerier og styrelser.

8.4. I henhold til forvaltningsaftale af 2. maj 1996, der trådte i kraft den 1. januar 1997, mellem staten og De grønlandske kommuners Landsforening varetager de enkelte kommuner i Grønland en række opgaver, der henhører under rigsmyndighedernes ansvarsområde.

8.5. Statsministeriet yder efter anmodning grønlandsk *tolkebistand* i forbindelse med oversættelse af lovforslag, retsforskrifter, korrespondance m.v.

8.6. Grønlands hjemmestyres Danmarkskontor bistår med *oplysninger om grønlandske forhold*. Kontorets adresse er: Pilestræde 52, Postboks 2151, 1112 København K. Telefon 33 69 34 00. Telefax 33 69 34 01. E-mailadresse: journal@ghsdk.dk.

Statsministeriet, den 3. juli 2001

P.M.V.
Nils Bernstein

/Anne Dannerfjord